

ORÖRD TEDDY MED HISTORIA

Sune Eriksson och Lennart Persson har varit goda vänner i många år. När Lennart ville sälja Teddyn hade Sune självklart sett till att få förtur.

Sune Eriksson i Östra Ämtervik i Värmland samlar på traktorer. Bland flera trotjänare har han en härligt patinerad BM 210 Teddy i originalskick. All bakgrund på den finns. Den kunskapen står Lennart Persson i Kil för.

AV BO NORVINGE (TEXT & FOTO)

I natursköna Värmland alldeles vid sjön Mellan-fryken hittar vi Sune Erikssons gård. Lite här och där står det veterantraktorer på gården. Sune är veterantraktorsamlare och visar runt så att vi först får inventerat vad det är han har i gömmorna. En John Deere 2140 från 1983 tillhör det modernare och inbackad vid en garagevägg står en BM Volvo 230 Buster från 1964.

Efter att Sune har kört ut en Volvo T24 årsmodell 1952 i originalskick uppenbarar sig ytterligare två renoveringsobjekt.

- BM10:an är helt orörd, men den ska fungera även om den inte varit startad på ett tag, säger Sune.

Bredvid står en Fordson Major från tidigt 50-tal som är rätt långt gånge i sin renovering. Motorn har renoverats och allt har lackerats i sin klarblå kulört. Här återstår egentligen bara att allt ska monteras ihop.

I ett annat av garagen på gården finns ytterligare en traktor som bara måste ut i vårsolen för att visas. Det är hans BM 230

Viktor från 1959 som minst sagt har renoverats grundligt.

- Den har jag visserligen sålt men ägaren har inte hunnit hämta den ännu, säger Sune innan han visar vidare till gräsbacken där ytterligare några traktorer står parkerade. Ute i det fria står där Sunes Ferguson TED20 från 1951 och bredvid den hans BM 210 Teddy som vi egentligen kom för att se.

Bestyckad med Bore Lyx

Teddyn köpte Sune 2012 av sin vän Lennart Persson som också finns med på plats. Det är han som kan historien bakom traktorn.

- Sune var på mig då och då och ville köpa den, så nu finns den i hans samlingar, säger Lennart när vi inväntar en uppstart för att få höra på motorn.

Sune klättrar in i den speciella hytten, eller snarare väderskyddet med namn Bore Lyx som tillverkades av Fernmo Industri i Mariestad. Strax startar Austin-motor upp. Ingen kan undgå motorns fina gång och oljetrycket är direkt upp på fyra kilo. ▶

BAKOM RATTEN

Namn: Sune Eriksson.
Årsmodell: 1951.
Yrke: Pensionär.
Min första traktor: Ford 5000 1974.
Antal traktorer för närvarande: 7.
Antal traktorer jag ägt: 12.
Bästa traktorminne: När jag får koppla friluftskärran och åka ut med kompisarna och grilla korv efter vägen.
Värsta traktorminne: När jag i skogen körde av spindelbulten på min Ford 5000.

BAKOM RATTEN

Namn: Lennart Persson.
Årsmodell: 1939.
Yrke: Pensionär.
Min första traktor: BM 210 Teddy.
Antal traktorer för närvarande: 0.
Antal traktorer jag ägt: 1.
Bästa traktor jag ägt: BM 210 Teddy.
Bästa traktorminne: Den sommardag 1955 då Värmlands Lantmän levererade vår BM Teddy! En lyckokänsla att jämföra med våra Fordson Låglundare med järnhjul!
Värsta traktorminne: Finns nästan bara fina minnen, men första sommaren utan hytt när jag körde dyngspridare en hel dag i ösregn!

BM 210 Teddy för fotogendrift tillsammans med BM 200 Teddy i bensinutförande tillverkades från 1953 fram till 1955 i 2.400 exemplar.

Denna BM Volvo 230 Buster 1964 har egentligen bara haft en tidigare ägare. Den fanns på en gård som dottern och hennes familj köpte i Gamlarp, Nässjö.

2007 köpte Sune en Volvo T24 årsmodell 1952 av en granne. Det enda felet var att motorn satt fast, men nu går den som en klocka.

Förra året sålde Sune sin oerhört fint renoverade BM 230 Viktor från 1959. Den nya ägaren från Huddinge har ännu inte hunnit hämta den.

En trevlig Ferguson TED20 Grälle fotogenare från 1951 använder Sune ibland tillsammans med en Fergusonplog i potatislandet.

"Den blev mitt levebröd från 16-årsåldern och tre år innan lumpen."

► - Det är en bra motor. På 1.800 varv går den riktigt tyst och fint, lovar Lennart.

Första riktiga traktor i byn

Sune Eriksson drev under många år Bonäs Maskincenter i Kil som var återförsäljare för Huddig grävlastare. För fyra år sedan sålde han verksamheten och kan nu i stället ägna sig åt veterantraktorer. Inte minst Teddyn som kommer vara bevarad i sitt orörda skick.

Den levererades ny 1955 till Lennarts farfar, Herman Persson på gården Kärrsviken i Lysvik mellan Sunne och Torsby. Teddyn skulle ersätta den Ford Låglund med järnhjul som under många år tjänstgjort på gården med två hästar, ett antal kor och några ungdjur, samt ett bra skogsskifte. Men Herman som då var 72 år ville egentligen inte köra traktorn. Det blev i stället sonsonen Lennart, uppväxt på stället sedan

pappa Arthur byggt en fristående villa på markerna och där drev ett mindre tegelbruk.

Lennart fick alltså nästan direkt sig egen traktor då det i stort sett bara var han som körde den. Det var också den första riktiga traktorn i byn, så det blev mycket jobb på gårdarna i trakten.

- Den blev mitt levebröd från 16-årsåldern och tre år innan lumpen. Jag plöjde med tvåskärig plog, harvade, körde självbindare och slätteraggregat åt de flesta bönder runt omkring. På vintern körde vi i egen skog och tog också avverkningar för andra, berättar Lennart.

Gått fint i alla år

Under 60-talet lades jordbruket ner och Teddyn blev fortsättningsvis endast körd lite sporadiskt. I slutet på 90-talet blev Lennart genom arv formell ägare till den ►

TRAKTORFAKTA

Modell: BM 210 Teddy.
Tillverkades: 1953-1955.
Årsmodell: 1955.
Motor: 4-cylindrig, vätskekyld 4-taktare, förgasare.
Bränsle: bensin/fotogen
Cylindervolym: 2,2 l.
Borr x slag: 79,4 x 111,1 mm.
Effekt: 29 hk vid 2.000 varv.
Vridmoment: 115,7 Nm vid 1.050 varv.
Transmission: 5 fram, 1 back.
Tankrymd: 45+4 l.
Mått: Längd 2.700 mm, bredd 2.180 mm.
Vikt: 1.500 kg.
Nypris: 7.650 kr (1955).
Övrigt: Motsvarande bensinversion hette BM 200 och dieselsonversionen BM 230 Viktor.

Hytten Bore Lyx från Fernmo Industri i Mariestad levererades i november 1956 till Badabruk för Centralföreningen i Karlstads räknig.

Bore Lyx-hytten var ingen säkerhetshytt utan bara ett väderskydd. Taket kunde fällas ner som en sufflett. Och om det inte räckte kunde överdelen lyftas av.

"XXXX XXXX XXXX XX XX XXXX XXXX XXXX
 XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX
 XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XX."

► orörda och mysigt patinerade Teddyn.

Lennart kan intyga att inte mycket har gjorts sedan den var ny. Till och med originalverktygen ligger kvar i den lilla verktygs-lådan på insidan av bakskrämen.

Austinmotorn är helt öppen och även det beryktade Lucas 12-voltsystemet har fungerat klanderfritt i över 60 år, även om den för 10 år sedan blev lite svag på starten. Det visade sig bara vara en av de fyra kolhållarna i startmotorn som var slut efter 50 år, så efter ett byte av den fungerade allt som nytt igen.

Annars så har det mest handlat om allmänt

slitage. Bland annat så byttes bromsbanden för 30 år sedan.

Noggrann skötsel har alltid varit a och o.

– Vi hade heller aldrig glykol i kylsystemet som idag. Då hade vi i stället T-sprit på vintern, men försökte bara inte köra den över 80 grader för då dunstade spriten, berättar Lennart.

Det ordentligt skötta underhållet under alla år betalar sig fortfarande. Sune Eriksson lär ha sin BM 210 Teddy länge, och det i sitt ursprungliga skick dessutom. □

Austinmotorn satt även i personbilen Austin A70 där den gav 67 hk. I traktorversionen med sänkt kompression räckte det med 29 hk.

FOTO: LENNART PERSSON

Notera den egentillverkade motorplåten. En sådan på varje sida gjorde att värmen från motorn mycket effektivt leddes in i hytten.

FOTO: LENNART PERSSON

Till Teddyn köptes en ordentlig snöplog. Den satt monterad på framaxeln och genom en vajer bak till hydraulen kunde bladet höjas och sänkas.

FOTO: LENNART PERSSON

Det är semestertid året 1973 och Lennart har sett till att i sommarvärmen få bästa ventilationen genom att lyfta av överdelen av hytten.